

Når konsesjonen blir borte - Ord til de etterlatte

Jørgen Kocbach Bølling
NVE

Fjernvarmekonsesjon

- Fjernvarmekonsesjon ble tildelt 1987 – 2017(?)
- Nå er det 95 konsesjoner, 89 er helt eller delvis utbygd
- I de senere årene har en del konsesjoner bortfalt
 - Konkurs
 - Avsluttet planlegging av konsesjonsgitte fjernvarmeanlegg
- I dag behandler NVE primært revisjoner av eksisterende konsesjoner.
- En og annen slenger kommer fortsatt til
 - Ofte anlegg som utvides til over konsesjonspliktsgrensen

Nærmere om status

- To/tre saksbehandlere i NVE bruker litt av sin tid på fjernvarme
- Revisjon av konsesjoner går relativt raskt
- Erfaring hos NVE og konsesjonærene
- Modne konsesjoner – sammenheng mellom konsesjonsområder og realisert fjernvarme
 - ...nesten. Det finnes fortsatt ett og annet konsesjonsområde med forbedringspotensial!

Hvorfor konsesjonsbehandling generelt

- Sikre samfunnsmessig rasjonelle energiløsninger
- Vurdere miljøvirkninger – lokale og klima
- Konsesjon for å sikre *prosjektspesifikk* vurdering.

- Alternativet:
 - Generelle krav til alle prosjekter fremgår av lov og forskrift

Hvorfor konsesjonsbehandle fjernvarme

- Arealspørsmål og lokale miljøvirkninger
- Valg av rasjonelle varmeløsninger (kostnader og klima) for flere bygg er krevende
- Forvaltning av tilknytningsplikt krever kunnskap om rasjonelle varmeløsninger
- Sikre kundeinteresser (kvalitet, sikkerhet, beredskap, kostnader)

To lover – har det vært problemer?

- Konsesjon etter energiloven – tilknytningsplikt etter PBL
 - Gystad Vest/Jessheim
- Byggesaksbehandlingen
 - Varmesentraler – innkjøringsvansker. Nå er det greit
 - Fjernvarmerør – alltid gått greit
- Gode søknader om realistiske endringer av eksisterende anlegg
 - Konsesjonærene har skjønt systemet med forenklet behandling....og kommunene blitt glad i at NVE tar jobben!

Hvis konsesjonene blir borte – hva skjer da?

- Energiloven og forskrift må justeres
- Noen tema forventes lagt til plan- og bygningsloven
 - Arealspørsmål, tilknytningsplikt, konkurranse mellom flere fjernvarmeaktører(?), konkursbestemmelser(?)
- Noen tema forventes beholdt i forskrift under energiloven
 - Leveringskvalitet, leveringssikkerhet, beredskap, tariffkrav, faktureringskrav, krav til energiproduksjonen(?)
- Noen tema blir sannsynligvis borte
 - Sammenkoblingsplikt(?), forhandlingsplikt(?)

Hvis konsesjonene blir borte – del II

- Kommunene får ansvar for fjernvarmerør og varmesentraler. Behandles etter plan- og bygningsloven
 - Vurdering av lokale virkninger overføres til kommunen
- Kommunen må vurdere hva som er mest rasjonelt av fjernvarme, felles varme for noen bygg, eller løsninger i hvert bygg for seg
 - Tilknytningsplikten forutsettes beholdt. Kommunen vedtar arealer der det skal være tilknytningsplikt
 - Det kan gis lovbestemmelser som gir føringer eller alle beslutninger om tilknytningsplikt overlates til kommunene

Kan det komme noe nytt?

- Dette er svært usikkert
 - Justeringer innen leveringskvalitet og leveringssikkerhet?
 - Justeringer innen måling og avregning? Individuell måling? Justeringer i regelverk om maksimalpris?
 - Nye rammer for varmeproduksjon innen fjernvarme (nye klimakrav)?
- Det er godt mulig det ikke gjøres vesentlige endringer innen disse temaene, eventuelt kun mindre presiseringer

Rasjonalitetsvurderingen som blir borte?

- NVE har i konsesjonsbehandlingen av *nye* anlegg vurdert om det omsøkte fjernvarmeanlegget gir en rasjonell varmeløsning (klima + kostnader)
- Utvidelser av eksisterende anlegg er stort sett alltid vurdert som rasjonelt
- Vurderingen har ikke vært svært kritisk, tvil har kommet søker til gode. Lokal løsning har vi antatt var olje eller el
- NVE har ikke vurdert hvilke enkeltbygg som bør tilknyttes

Rasjonalitetsvurdering del 2

- NVE gir i dag kun konsesjon til de anlegg/utvidelser konsesjonær skal utvikle i nær fremtid. Det skal ikke ligge konsesjon på store områder uten reelle planer for fjernvarme.
- Hva skal kommunene gjøre?
- Kommuner har normalt ikke kompetanse til å gjøre energifaglige alternativvurderinger
- NVE kan, men fremtidige roller er usikkert

Klimamessig beste løsning?

- Avgjørelse mellom å pålegge kollektive eller tillate lokale løsninger kan være vanskelig
 - Energivarevalg i fjernvarme og i bygg
 - Redusert energibehov kontra tilført energi
 - Langvarig bruk av midlertidige løsninger uheldig
 - Hva er fortrukne løsninger i bygg om 10 år?
- For mange energivarer hersker det uenighet om klimavirkninger: El, bio fra hogst, bioolje, avfall
- Kan reguleres i lov/forskrift. Dette krever oppfølging

Jørgen Kocbach Bølling

jboe@nve.no

+47 977 35 439

